

U.G. 5th Semester Examination - 2022

SANSKRIT

[HONOURS]

Course Code : SANH-CC-T-11

Full Marks : 60

Time : 2½ Hours

*The figures in the right-hand margin indicate marks.**Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.*

1. Answer any ten questions of the following questions in Sanskrit language in Devanāgarī Lipi: 2×10=20

- ऋग्वेदे कति शाखाः उपलभ्यन्ते? तासां नामानि लिख्यताम्।
- ऋग्वेदस्य कृत्स्नस्य ग्रन्थस्य सामान्यविनियोगः कुत्र विहितः?
- “गोपामृतस्य दीदिविम्”—गोपाशब्दस्य कोऽर्थः? सायणभाष्यानुसारेण ‘ऋतस्य दीदिविम्’—इत्यनेन कोऽर्थः प्रकाशितः?
- उषस्सूक्तानुसारेण उषसः विशेषणद्वयं प्रदीयताम्।
- “येन देवा न वियन्ति नो च विद्विषते मिथः”—किं प्राप्य देवाः परस्परं न वियन्ति न विद्विषते वा? तस्य विषयस्य उपदेशग्रहणाय किञ्च स्थानमत्र मन्त्रे उपदिष्टम्?
- हिरण्यगर्भेण किं विधृतम्?

[Turn Over]

- g) 'शिवसंकल्पसूक्तम्' कुत्र उपलभ्यते? तस्य सूक्तस्य का च देवता?
- h) भूमिसूक्तानुसारेण पृथिवी के धारयन्ति?
- i) बृहदारण्यकोपनिषद् कस्यां संहितायाम् विद्यते? अस्याः उपनिषदः कस्यचित् ऋषेः नाम लिख्यताम्।
- j) "याज्ञवल्क्योऽन्यद्वृत्तमुपाकरिष्यन्"—वृत्तान्तोऽयं कुत्र उपलभ्यते? 'अन्यद्वृत्तम्'—इत्यस्य कोऽर्थः?
- k) वैदिकाः स्वराः कतिविधाः?
- l) स्वरितस्वरस्य वैशिष्ट्यं किम्?
- m) का नाम पवमानेष्टिः?
- n) वेदाध्ययने केषां विषयानां ज्ञानम् आवश्यकम्?
- o) शून्यस्थानं पूर्णं कुरु :
"अग्ने यं यज्ञमध्वरं _____ परिभूरसि"।

2. Answer any **four** of the following questions:

5×4=20

a) Translate into Bengali or English:

- i) यः प्राणतो निमिषतो माहेत्वैक इद्राजा जगतो बभूव।
य ईशै अस्य द्विपदश्चतुष्पदः कस्मै देवाय हविषा विधेम॥

OR

- ii) यस्यां समुद्र उत सिन्धुटापो यस्यामन्नं कृष्टयः संवभूवुः।
यस्यामिदं जिन्वति प्राणदेजत्सा नो भूमिः पूर्वपये दधातु॥

b) Translate into Bengali or English:

- i) स न पित्रेव सुनवे-
ऽग्ने'सूपायनो भव।
सद्यस्वा नः स्वस्तये॥

OR

- ii) येनेदं भूतं भूवनं भविष्यत् परिगृहीतममृतेन सर्वम्।
येन यज्ञस्तायते सप्तहोता तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु॥

c) Write short note on any **two** of the following:

- i) पुरोऽनुवाक्या
ii) स्विष्टकृद् यागः
iii) अभिप्लवषडहः
iv) द्वितीयसवनम्

- d) Give the Padapatha of the 2(a)(i) or 2(b)(i).
e) Write briefly the essence of सामनस्यसूक्तम्।
f) Write a short note on Vedic subjunctive mood (लेट्-लकारः)।

OR

Write a brief note on Vedic Infinitives (तुमर्थक-क्रिया)।

3. Answer any two of the following questions:

10×2=20

(One must be written in Sanskrit language with Devanāgarī Script):

- a) Narrate the creation of the universe according to the 'हिरण्यगर्भसूक्तम्'।
- b) Write a brief note on 'शिवसंकल्पसूक्तम्'।
- c) Explain in Sanskrit:
 - i) यदङ्ग दाशुषे त्व-
माने भद्रं करिष्यसि।
तवेत्तत् सत्यमङ्गिर॥

OR

- ii) आत्मनि खल्वरे दृष्टे श्रुते मते विज्ञाते इदं सर्वं विदितम्।
- d) Write the philosophical conversation between याज्ञवल्क्य and मैत्रेयी in बृहदारण्यकोपनिषद् in your own words.